Altın Forward İşleminde Gabin

MAHKEME	KARAR TARİHİ	SONUÇ
Yargıtay 11. Hukuk Dairesi	23.11.2022	Onama

ESAS NO	KARAR NO	İLGİLİ HÜKÜMLER
2021/3597	2022/8220	TBK 28, TTK 18/2, HMK 353/1-b-1, HMK 370/1

ÖZET

Altın işi yapan şirket, bankayla yaptığı 46 kg altın forward işleminden doğan borcun yapılandırma sözleşmesinin gabin nedeniyle feshini istedi. Mahkemeler fiyat farkının piyasadan doğduğunu, basiretli tacirin riski öngörebileceğini ve sömürme olmadığını belirtip davayı reddetti; Yargıtay onadı.

Bu kararın özeti ve değerlendirmesi
savun.av.tr/altin-forward-isleminde-gabin-basiretli-tacir-2022-8220/ →

Karar metni

Yargıtay Karar Arama sisteminde yayımlandığı hâliyle, değiştirilmeden aktarılmıştır. Taraf adları kaynakta anonimdir.

11. Hukuk Dairesi 2021/3597 E. , 2022/8220 K.

"İçtihat Metni"

MAHKEMESİ : BÖLGE ADLİYE MAHKEMESİ14. HUKUK DAİRESİ

Taraflar arasında görülen davada İstanbul 16. Asliye Ticaret Mahkemesince verilen 01.12.2017 tarih ve 2016/818 E. - 2017/1069 K. sayılı kararın taraf vekilleri tarafından istinaf edilmesi üzerine, istinaf istemlerinin esastan reddine dair İstanbul Bölge Adliye Mahkemesi 14. Hukuk Dairesi'nce verilen 18.02.2021 tarih ve 2019/729 E. - 2021/211 K. sayılı kararın Yargıtay'ca incelenmesi davacı vekili ile katılma yoluyla davalı vekili tarafından istenmiş ve temyiz dilekçelerinin süresi içinde verildiği anlaşılmış olmakla, dava dosyası için Tetkik Hakimi ... tarafından düzenlenen rapor dinlendikten ve yine dosya içerisindeki dilekçeler, duruşma tutanakları ve tüm belgeler okunup, incelendikten sonra işin gereği görüşülüp, düşünüldü:

Davacı vekili, müvekkili şirketin, davalı şirketten kur değişimine göre fark ödenmek ya da iade alınmak üzere bir yıl süreli 46 kg altın satın aldığını, kur farkından dolayı davalı tarafa iki kez ödeme yapıldığını, bir yıllık süre dolduktan sonra mecbur kalınarak yeni sözleşme imzalandığını, zira imzalamazsa 46 kg altını bir anda geri vermeleri gerekeceğini, bankanın bu zor durumdan faydalandığını ileri sürerek bankanın aşırı yararlanma oranı nispetinde sözleşmedeki edimlerden

indirim yapılması, orantısızlığın giderilmesi aksi halde gabin nedeniyle imzalanan 26.11.2015 tarihli sözleşmesin feshine karar verilmesini talep ve dava etmişlerdir.

Davalı vekili, davanın hak düşürücü süre içinde açılmadığını, delil sözleşmesi gereği banka kayıtlarının delil olduğu, anılan sözleşmelerin risk bildirimini bölümünün olduğunu, müvekkili bankanın davacı tarafın borçlarını ödeyememesi üzerine ödeme kolaylığı sağladığını, ancak davacı tarafça borçların yine de ödenememesi üzerine icra takiplerinin başladığını, davacı tarafın iddialarının kötü niyetli olduğunu, forward işlemlerindeki kur farkının kendilerinden kaynaklanmadığını, davacının bunun riskini bilmesi gerektiğini savunarak, davanın reddine karar verilmesini talep etmişlerdir.

İlk Derece Mahkemesince tüm dosya kapsamına göre, taraflar arasındaki akdi ilişkinin ilk olarak 05/04/2011 tarihli vadeli işlem sözleşmesi ile başladığı, akabinde 20/04/2012 tarihinde yeni bir vadeli işlemler sözleşmesinin akdedildiği, davacının 20/04/2012 tarihinde imzaladığı vadeli işlemler talep formu ile davalı bankadan 15/04/2013 günü 46 kilogram altını 53.400 USD üzerinden toplam 2.456.400 USD'ye satın almayı taahhüt ettiği, davalı bankanın 20/04/2012 tarihinde 1 kilogram altını davacıya 40.456 USD üzerinden sattığı, davacının ise 14/02/2014 tarihinde 1 kilogram altını 53.400 USD bedelle davalı bankadan satın almayı kabul ve taahhüt ettiği, 20/04/2012, 15/04/2013 ve 14/02/2014 tarihli forward sözleşmelerinden kaynaklanan işlemleri her iki tarafın da ticari defterlerine kaydettikleri, tarafların kayıtları arasında fark bulunmadığı, davacının 20/04/2012- 14/02/2014 tarihleri arasındaki forward zararının kilogram başına 12.944 USD olduğu, davacı şirketin 16/05/2014 tarihi itibari ile davalı bankaya toplam 476.520,74 USD tutarında borçlu göründüğü, borcunu 17/08/2015-16/05/2018 tarihleri arasında aylık muhtelif taksitler halinde ödemeyi talep ettiği, 26/11/2015 tarihli proje geri ödeme planı formu ile 18/01/2016 tarihinde başlayan aylık muhtelif taksitler halinde 48 ayda ödenmek üzere asıl borcun 417.485,76 USD olarak yapılandırıldığı, kur riskinin üstlenilmesi suretiyle, ileriki bir tarihte döviz veya kıymetli maden ya da hammadde vs. teslimi hususundaki anlaşmaların Türk hukukunda “tesadüf ve talihe bağlı sözleşmeler” kapsamında sayılarak uygulamada “forward işlemi” olarak anıldığı, forward işlemlerinin vadesindeki kur ile taraflarca belirlenen kur arasında doğan farkın bu işlemlerinin niteliğinden kaynaklanan ve davalı bankanın herhangi bir kontrol yahut müdahalesine tabi olmaksızın tümüyle USD- altın piyasasındaki gelişmelere bağlı bir fark olduğu, ayrıca ticaret sicil kayıtları itibari ile davacının 30/04/1998 yılından bu yana altın işi yapan bir şirket olup 31/12/2011 tarihi itibari ile ödenmiş sermayesi 3.500.000,00 TL, 31/12/2016 tarihi itibari ile öz varlığı 5.224.194,09 TL olmakla; ticari tecrübesi ve ekonomik gücü itibari ile altın fiyatlarındaki gelişmeleri TTK 18/2 maddesi hükmü uyarınca basiretli bir tacir olarak hareket etmekle öngörebilecek durumda olduğu, bu hali ile belirtilen farkın, aşırı yararlanma unsuru olarak edimler arasında bir oransızlık olarak kabul edilmesinin mümkün olmadığı, davacı şirketin müzayaka halinin varlığına, davalı bankanın davacının zor durumundan, hiffetinden yahut tecrübesizliğinden yararlanmış olması gibi bir duruma rastlanılmadığı gerekçesiyle davanın reddine karar verilmiştir.

Kararı, davacı vekili ve davalı vekili(katılmayla) istinaf etmiştir.

Bölge Adliye Mahkemesince tüm dosya kapsamına göre, ilk derece mahkemesince dava değeri açıklattırılıp harç ikmal ettirilmeden yargılamaya devam edilmesinin usule aykırı olduğu, ancak

neticede davanın reddedildiği ve harcın iadesi gerekeceği, ayrıca davalı tarafın dava değeriyle ilgili bir istinafı olmadığı, mahkemece kurulan hüküm ve gerekçesinde yasa ve usule aykırılık bulunmadığı gibi kamu düzenine aykırılık da görülmediği gerekçesiyle, davacı vekilinin istinaf başvurusu ile davalı vekilinin katılma yoluyla istinaf başvurusunun HMK'nın 353/1.b.1. maddesi uyarınca ayrı ayrı esastan reddine dair aşağıdaki hüküm kurulmuştur

Kararı, davacı vekili ve davalı vekili(katılmayla) temyiz etmiştir.

Yapılan yargılama ve saptanan somut uyuşmazlık bakımından uygulanması gereken hukuk kuralları gözetildiğinde İlk Derece Mahkemesince verilen kararda bir isabetsizlik olmadığının anlaşılmasına göre yapılan istinaf başvurusunun HMK'nın 353/b-1 maddesi uyarınca Bölge Adliye Mahkemesince esastan reddine ilişkin kararın usul ve yasaya uygun olduğu kanısına varıldığından Bölge Adliye Mahkemesi kararının onanmasına karar vermek gerekmiştir.

SONUÇ: Yukarda açıklanan nedenlerle, davacı vekili ile katılma yoluyla davalı vekilinin temyiz istemlerinin reddi ile Bölge Adliye Mahkemesince verilen kararın HMK'nın 370/1. maddesi uyarınca ONANMASINA, HMK'nın 372. maddesi uyarınca işlem yapılmak üzere dava dosyasının İlk Derece Mahkemesine, kararın bir örneğinin Bölge Adliye Mahkemesine gönderilmesine, aşağıda yazılı bakiye 21,40 TL temyiz ilam harcının temyiz eden taraflardan ayrı ayrı alınmasına, 23/11/2022 tarihinde kesin olarak oybirliğiyle karar verildi.